

Lo Somaten

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XII

Reus Dijous 28 de Octubre de 1897

Núm. 3.404

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. Ptas. 3/50
n provincies trimestre.
Extranjer y Ultramar.
Anúncis, a preus convencionals.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en las principals llibrerias d'aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografia Mollore, carrer Junquera, 6.
No s' retornan los originals encara que no s' publiquin.

Farmacia Serra

Arrabal Santa Anna, número 80, prop á la plassa de Catalunya

La que paga més contribució de la provincia

FARMACIA OBERTA TOTA LA NIT

MALALTS DELS ULLS

Lo **DOCTOR BIADA**, oculista del Hospital del S. C. de Barcelona, ex-quefe de clinica y ab titol de las universitats de Berlin y Wurzburg, ex-ajudant dels Drs. Wecker y Landolt de Paris.

Reb en CONSULTA á Reus, tots los diumenges y dilluns de 9 á 12 y de 4 á 5. Arrabal alt de Jesús, 38, sobre 'l Correu. Los demés dias á Barcelona, Claris, 44, cantonada á la Gran Via, de 11 á una y de 4 á 5.

PERA 'L DIA DELS MORTS

Riquíssim y variat assortit de coronas, flors artificials, rams, pensaments y demés adornos propis per nitzos, panteons y sepulturas y arreglo dels demés objectes que s' troban deteriorats.

Ultima novetat y gust exquisit, á preus limitadíssims.

Se trobará en lo domicili de las germanas

RIPOLL

Reus.—Carrer de S. Joan, 18, segon.—Reus.

Vinyas Americanas

DE

Marcial Ombrás (Propietari)

Avinguda del ferro-carril, Figueras, (Girona)

Barbats y estacas en venta, per millions.—Preus reduhits y autenticitat garantizada.—Cinch millions d'estacas, y un milió de barbats.

SECCIÓ DOCTRINAL

Lo servey militar obligatori

II

En lo precedent article feyam veure alguns dels graves inconvenients en que s' toparia al portar á la practica l' article de la Constitució del Estat en que s' consigna que tots los espanyols, sens distinció de classes, estant obligats á defensar la patria ab las armas á la má. No es que no 'n siguem partidaris, atesa la obligació de que tots tinguem que defensar la patria, es, com deyam, que en un pais com Espanya en que tot está supeditat al privilegi del diner y á la influencia politica, tot aixó s' posaria en joch desesperadament en una qüestió de tanta trascendencia com lo servey militar, y resultaria que los que avuy se 'n escapan legalment ab 300 duros, allavors brutalment s' en escaparian per 600, ó pot ser per menos cantitat que are.

Peró suposém per un moment, fent un favor celossal á la nostra moralitat politica, que tothom, sens compliment signés cridat al servey de las armas, y tothom hi acudís, los que avuy hi van y 'ls que se 'n escapan.

En primer lloch las desercions augmentarian d' una manera escandalosa, perque es de creure que la majoria dels que avuy se conforman en contribuir á la defensa de la patria ab 300 duros, no s' conformarian en

contribuhirhi ab sa persona; y com la gran majoria son joves perteneixents al comerç, á la universitat y á la aristocracia, es adir, joves ilustrats, que han vist mon y comptan ab recursos, no es molt aventurat suposar que mes se estimarian agafar lo camí d' Europa que 'l d' América ó 'l de 'l Ocoania.

Suposém que 'l 50 per 100 fessin cap al quartel disposats á servir á la patria. En aquest cas, será molt xillerat, que casi tots comptan ab influencias poderosas,—lo diner entre 'ls quals, perque ya va dir Quevedo: *Poderoso caballero es D. Dinero*—y que generalment reuneixen mes bonas circumstancias que sos companys, privats de medis y de ilustració, es molt just suposar, repeteixo, que tots aquests joves no voldrian conformarse en servir á la patria en calitat de soldats rasos, com cualsevol *patan* dels plans de la Mancha ó de las montanyas de Leon.

Pera satisfer las ambicions d'aquest nou contingent de servidors de la patria, s' hauria de crear una altre classe dins l' exercit, una cosa intermitja entre 'ls soldats de la recluta y 'ls de las carreras militars: los militars distingits. Allavors, si avuy una companyia te dos soldats distingits, ne tindria dotze ó vint, y aquestas plases ya no es donarian mes als pobres pel seu merit, sino que s' repartirian entre 'ls joves richs, de mes ilustració ó de mes diner. Vindria l' augment de personal en las oficinas, perque las recomenacions y las ordres plourian sobre las comandancias; vindria la creació de cossos enterament distingits, pels mesa fortunats, l' augment en tots los cossos d' individus lliures de ranxo y de servey, la creació de galonets, llasos y estrelletas per certs fills de personas y personatges de representació, y pels que tinguessin aficions militars, las Academias tindrian de obrir novas salas, y 'l cos d' Estat Major, se veuria invadit per milers de joves desitjosos de vestir lo preuhat uniforme, y l' exercit, mes que un exercit disposat com lo d' avuy per la llayta, sería un exercit purament decoratiu, un exercit de molt bon efecte en una parada, en una revista militar ó en una recepció de la cort. Seria l' antitessis d' aquell exercit brau, improvisat, mitj militar mitj paysá, que sens mes quefe que un general y quatre oficials, en lo Bruch, Girona, Bailen, Puente San Payo, y en cent puestos mes, resistí y derrotá casi sempre als exercits mes famosos.

No vol dir aixó, que nosaltres, sent enemichs del servey militar obligatori trobem que ja estiga bé tal com está avuy. Lo trobém també malament, tau malament com ens ho imaginém obligatori.

Nosaltres, com casi tots los defensors dels principis regionalistas, som partidaris convensuts del servey militar voluntari. La patria, te la obligació de fer los seus defensors entre la gent que tingan verdaderas abilitats pera defensarla. Que ne s' obligui á agafar una arma y á dispararla com una máquina contra un altre

sér com ell al que per aixó no te cor, ó te massa cor. Que no s' prenguin brassos útils y caps inteligents á la agricultura, á la industria y á la ciencia, quan tanta gent hi ha que 'ls hi agrada la vida de cuartel y s' troban com en la gloria ab l' arma al bras, cobrant lo sou y seguint pobles, y s' engresca tirant tiros y te nint corredissas per las montanyas. Aquestos si que son los verdaders soldats!

Se 'ns dirá que un número exercit aixís implicaria un gasto enorme, pero per ventura no ho es també avuy? Ab lo pressupost de guerra d' avuy, que puja cents millions, no podria mantenirse un exercit voluntari de primer ordre, disposat sempre á batres y á correr ab entusiasme allá abont se 'l demanés?

Pera mantindre aqueix exercit, s' hauria de crear una contribució de guerra, especial, baix la base del impost progressiu, es adir, que cada familia pagués ab relació á la riquesa que posseix, únich medi d' arribar á conseguir l' ideal de justícia, de que cada hu sjudi á la defensa de la patria segons la *cantidad de patria* que posseixi, y fer desaparèixer la injustícia que passa avuy, que un potentat que posseix comarcas riques, com lo marques d' Apóstolo, té un exercit de 300 duros pera sa defensa, y un pobre que no te mes terra que la del cementiri, hagi de donar sa vida pera defensarla.

Y acabém ja aqueix article protestant de tot cor contra la campanya socialista actual, que en comptes de procurar per tots los medis possibles acabar ab tantas injusticias, mou la nació á fi de tirar encara mes combustible á las inmensas fogueras de las guerres que 'ns dessangran y empobreixen.

¿No es hora ja d' obrar seriament sobre tan trascendental problema?

J. ALADERN

Reus, 27 Octubre 97.

Dos cátedras necessarias

Gran es lo fuerisme de que se jactan nostras corporacions ó sas lligitimas representacions enviadas als actes públichs, sobre tot si sas manifestacions s'emiteixen sentadas al entorn de la taula d' un banquet oficial, pero en realitat de veritat, pocas vegadas se prenen acorts verdaderament serios y trascendentals pera la qüestió vascongada, es á dir, pera aixecar l' esperit del poble á favor de las ensenyansas profitosas á Euskalerra.

Y quant la forsa de las circunstancias ó la llógica inquestionable obligan á pendrelas, se las defensa com per obligació y se las alimenta sens entusiasme millor com lo que retorna una cosa á qual restitució estava obligat, que com lo que desprenentse generosament de lo que li correspongui en justícia, lo adjudica á qui d' ell té necessitat. Millor presideix aqueixos assumptos la utilitat, que los efectes elevats d' un cor noble. Per aixó l' iniciativa oficial ab pron feynas dona altre apoyo á la cátedra d' euskera que l' exclusivament material, á que s' compromet més be per lo ben semblar que per verdader patriotisme.

Aixó, suposat, no es extrany que hagin sigut reaccis á demanar innovacions ó implantació de novas cátedras.

Si nos logressim persuadir de que 'ls senyors representants del país nos escoltessin, fa temps que hauriam abogat per la creació de cátedras de dreu vascongat y de historia vascongada.

La Universitat de Oñate, podia servir molt bé pera aqueix cas, donchs está subvencionada per nostre germana Guipúzcoa.

Ben clara y evident es la rahó justificativa de tal creació.

Encara hi ha territori ahont regeix en materia civil l'legislació foral, y també, encara que molt mermat, gosém de procediment administratiu peculiar.

Clar es que existeix una rahó molt més elevada que aquesta, donchs toca al patriotisme y no propiament á la utilitat.

Per desconeixement y á vegadas per malicia, se va restringint lo camp que avans era dominat per la l'legislació foral viscaína y sempre que 's pot interpretar nostras lleys en sentit restringit, se fa així, d' ahont lo dret feral va perdent sa virtualitat; pérdua á la cual no 'ns podem aplanar porque es, encara que casi mort, un vestigi de temps millors.

Un estudi, donchs, complet del dret foral que compregués lo territori en que deu aplicarse, que analisis sas institucions internes, que determinés d' una vegada l' ordre prelatiu en las fonts legals, es á dir, un estudi sèrio, no á la lleugera, faria als joves vascongats que aprenguessin afició á la avuy enrevessada materia y 's lograria ab ell no poch en ordre al major entusiasme per lo que més de prop nos toca.

Los estudis històrichs referents á nostre país, tenen l' inconvenient grandíssim de que no hi ha apenas materia històrica, pero á falta d' ella, contant ab la poca existent, podia emplearse un método racional y filosòfich que estudiés l' origen de nostre organiazació política, vicisitats dels distits organismes forals y causas de sa completa desaparició.

En aquesta materia es ahont més dijunts estém, porque ab lleugeras excepcions, sempre nos hem vist retratats per estranys pinzells y sempre havém begut l' esperit de nostre historia en fonts extranyas.

Ja que á la universitat d' Oñate se li tracta de donar un tinte vasco navarro, deurián negociar porque se crehin ditas catedras, lo que mes interés tenen en que així succeheixi.

questió duas cosas; subvencionar entre las quatre l' exiguo gust de la creació de las cátedras y preferir quant se tracti de pllassas en las que es exigible ser llicenciat, á quins hagin aprobat aqueixas duas assignaturas.

Ben poch es lo que tant en justicia se demana, pero ben persuadits estém de que 's farà molt menos.

Donchs no 's farà res. Deu, vulgui que nos equivoquém. De totas maneras, nosaltres fem lo que unicament podem fer.

(Del Euzkalduna.)

ARTS Y LLETRES

Estrofas

A UNA AIMADA SENSUAL

No tornaré mai més. Fa temps que ets morta per mí, muller que á l' Anima repugnes. Sé que la prometença meva impugnes, però es en vá: també per mí es morta.

Ben mortes son les hores que en ta cambra vareig fruir l' essencia verminosa que exhalava ta carn luxuriosa. (Oh, el terror que 'm donava aquella cambra!)

Ré hi fa que t' esborronis si trepitjo el jurement, forçat, que vareig fer-te; puig anhelava ja de mí desfer-te. (Y no hauré mai la Dona que desitjo?)

...Tu sols em fas somriure! (Oh, qu'és profunda ma execració i que gran la deslliurança que hi obtingut! De fervida esperança i d' alegria l' Anima s' inonda!)

No tornaré mai més: No vni reveure tos ulls encesos ni eixa boca humida, ni l' teu lilit, ni ta cambra esblanquehida. Mai més mon Anima t' voldrà reveure.

Septembre, 97.

A LA BELLESA

M' agenollo devant la teva Forma pura que viu en el misteri de la divina gracia, En núvols d' incens blau mostra't i fes que't placia aquesta Anima trista que vaga á la ventura.

Has fet claror llustral a més d' una tristura per haver-la cregut mig digne d' eixa gracia. Oh, aqueixa Santa llum, conçol de la desgracia, fes que vingui á esclarir la meva desventura.

Porta-m, oh pura Forma, al cel de les estrelles, que aquella immensitat fonda de totes elles m' inondará de pau serena i de victoria...

Oh, Belleza Suprema, que apars dintre ta gloria la Verge sobrehumana de cenital blancura, m' agenollo devant la teva Forma pura. Mars, 97.

LA NIT

La Nit, abans de llustrear l' aubada, s' ha esclimat en silenci, esporuguida. Sa palidés de verge sofocada ha esfullat tots els liris de l' eixida.

Am magestat moriren eixos liris; am dolçura i tristesa d' implacable Mort. Y les roses van encendre ciris esgroguehits: oh llum insoportable!

Mes la Nit ha passat, callada y sola, poch á poch, com un ombra somnolenta que va i vé sens saber, fins que s' envola al surtí l' sol que sempre l' espaventa.

Febrer, 97. JOAN PEREZ JORBA.

CRÓNICA

OBSERVACIONES METEOROLÓGICAS del dia 27 d' Octubre de 1897

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

Table with 7 columns: HORAS d' observació, BARÓMETRE aneroide, GRAU d' humitat, PLUJA en 24 horas, AYgua evap. en 24 h., ESTAT del cel, OBSER particular. Data for 9m and 3t.

Table with 4 columns: HORAS d' observació, TEMPERATURAS (Màxima, Miním., Term. tipo), VENTS (direcció, classe), NUVOLS (can, %). Data for 9m and 3t.

Ab lo tren corren procedent de Madrid arribá d' aquella capital nostre amich don Pere Nolasco Gay y Sardá.

Alguns de sos mes íntims amichs s' adelantaren á saludarlo á la vehina població de las Borjas, acompanyant lo fins á aquesta ciutat.

Moltas altres personas de sa amitat anaren á las duas de la tarde, hora de la arribada del tren, á la estació dels F. C. Directes á fi de donar la benvinguda al Sr. Gay, acompanyant lo fins á sa residencia.

Per la vía dels Directes y ab lo tren express es esperat avuy lo nou goernador Civil d' aquesta provincia Sr. Aguado.

Lo nou delegat del govern central se dirigirá á la capital vehina ab lo tren immediat de la vía del Nort. Sabém que alguns de sos correligionaris d' aquesta ciutat acompanyarán al indicat senyor fins á Tarragona.

Ha sigut nomenat per Real Ordre alcalde d' aquesta ciutat nostre mes estimat amich don Joseph M. Borrás Sardá qual nomenament es esperat en aquesta ciutat d' un moment al altre.

Felicitem de totes veras al nou agraciado Sr. Borrás no porque la elecció vingui de Madrid sino porque aquest es lo desitj y l' vot de nostra Corporació Municipal la cual á sa constitució en primer de Juliol prop passat hauria conferit la alta investidura de representant de la població al indicat nostre amich si l' govern volentse immiscuir en tot no 's reservés lo dret de nomenar alcaldes de R. O.

Per dits motius es acertadíssima la elecció fets en la persona del Sr. Borrás, qui per sas bellas qualitats y llarga experiencia en lo maneig de la alcaldía cal esperar d' ell lo que no s' ha conseguit en los alcaldes que no han tingut majoria en las corporacions que han presidit com ha vingut succedint baix lo govern

del difunt Sr. Cánovas, y quals desacerts está sufrint encara la població de Reus la que també mereix donarli la enhorabona per dit nomenament.

Lo catedràtic del Institut de Palma, D. Pere Estalrich, acaba de donar una interessant conferencia en aquella ciutat sobre agricultura. Va usar la llengua catalana, per lo que li doném la nostra enhorabona, com ho feren los que tingueren lo gust d' escoltarla y aplaudirla.

De desde que Lo Catalanista de Sabadell surt diari, sols n' havém rebut un número, lo primer.

Cridém la atenció de nostre estimat colega per si es degut á algun descuyt de la administració, ó perquè fassi la corresponent queixa si es degut á correus.

Traduhim de nostre estimat colega barceloní La Vanguardia:

«Los informes que hi ha aprop de la Fira-Concurs Agrícola que ha de inaugurarse en maig pròxim, permeten sapiguer lo que en conjunt va á ser aquell Certamen.

Aquest se dividirá en las següents seccions: Agricultura en general.—Cereals.—Viticultura.—Viniicultura.—Olivicultura.—Cultius especials de Catalunya.—Horticultura.—Productes forestals.—Jardineria.—Ganaderia.—Industrias rurales.—Industrias generals de exportació relacionadas ab la agricultura y la ganaderia.—Fruytas, conservas, mantegcs, etc., etc.

Hi haurá seccions de llevors, maquinaria moderna, ferramentas y artefactes d' ús tradicional pera laboreig y acarreg, pera la producció del ví y del oli; instalacions pera las farinas y aparates pera la panificació; junt als forns antichs, s' exhibirán los moderníssims, exposantse en gradació cronológica las fases porque ha passat la molineria y la fabricació del pa.

Com representació plástica dels adelantos agrícolas en aquest sigle, figuran entre las instalacions una masia catalana tal com funcionava á principis de la actual centuria y una Granja model, ahont se troban reunits los progressos d' aquestos últims temps en lo relatiu á la industria rural y pecuaria.

Al costat d' aquestas instalacions representativas de la evolució que ha suferi la agricultura, se donarán demostracions prácticas y experimentals dels procediments més usats per los cultivadors extranjers. Hi haurá camps d' ensaigs y experimentació, gabinets d' anàlisis; se celebrarán conferencias públics pera vulgarisar los conceptes científichs sobre la labor rural y s' obrián seccions especials d' horticultura y jardineria, á fi de que puguin tots los visitants fer son aprenentatge en lo cultiu de las plantas, sia medicinals, comestibles ó decorativas.

Altres dels grans alicients del certamen será la Fira que 's té projectada; una fira de bestiar, de fruyts, de volateria, ab tot lo característich aspecte de las antigas firas de la regió catalana.

Dintre de pochos dias se procedirà al nomenament d' una junta magna, composta de las més aptas personalitats per son saber y sa experiencia en la ciencia agrícola y de las corporacions y societats consagra das al foment dels interessos rurals, á fi de constituhir la Comissió executiva y las subcomissions de propaganda y organiazació, las que á sa vegada deurán invitar á las autoritats y centres de totes las provincias catalanas, pera que nomenin las juntas provincials, comarcals y locals, al objecte de promoure la concurrencia de tot Catalunya á aquesta grandiosa manifestació de Fira-Concurs Agrícola.»

La felís idea que han tingut los catalans en la organiazació de la expressada exposició-fira mereix las mes entusiasmas alabansas y no duptin los iniciadors del gran pensament que per tota la comarca catalana tindrà resó l' aconteixement que no altra cosa 's mereix la exposició agrícola projectada á la cual no hi faltarán sens dubte los mes forts apoyos oferint lo que valgui nostra publicació humil pera que l' éxit més felís sia l' coronament de la may prou ponderada importancia que, per lo prácticich, revesteix la esmentada fira-exposició agrícola.

Nostra patria es lo país del mon que produheix més oli. Mentes que Fransa sols té una cullita mitja anyal de 300,000 hectòlitres é Italia 1.300,600, pochos més ó menos, nostra terra randaix 3.557,214.28 en any normal, cantitat diversament repartida entre las distintas comarcas.

La producció mitja en cada provincia es la següent: Albàcete, 32.541.75 hectòlitres; Alicante, 32.266.20; Almeria, 11.056.20; Avila, 5.923.60; Badajoz, 200 mil

376.69; Bèlers, 21.521; Barcelona, 7.335; Cáceres, 68.055.85; Cádiz, 41.624.10; Castelló, 76.159.20; Ciutat Real, 195.506.06; Córdoba, 601.801.75; Cuenca, 11.979.10; Girona, 127.676; Granada, 40.901.60; Guadalupe, 13.205; Huelva, 54.747; Huesca, 14.388.90; Jaén, 392.108.85; Lleida, 122.118.20; Madrid, 40.588 ab 80; Màlaga, 128.997.20; Màrcia, 98.019.44; Navarra, 20.187.50; Salamanca, 3.851.40; Sevilla, 528.976 ab 20; Tarragona, 93.821.60; Teruel, 95.790; Tolédo, 60.927.70; València, 94.219.60; Zaragoza, 70.822.60, y Logroño, 16.135.20.

No obstant aquesta xifra de producció, lo benefici líquid acusa una desigualtat considerable y perjudicial en alt grau a nostre país. La collita a Fransa se valua en 90 milions de pessetas; a Italia, 193 milions, a Espanya, 285.359.000, xifra que acusa un crèdit arruinador, en la estima dels olis que elaborém.

Treguin nostres lectors las conseqüències, que se las explicarà lo fet de que, mentres los olis francesos gosan d' una fama envejable, los nostres no poden ab prou fenyas entrar en los mercats estranjers.

En la línia telefónica entre Vinaroz y Castelló, ha causat grans destrossos lo temporal d' ayguas regnant. Ans d' ahir comensà a treballar en la recomposició de la línia, una brigada de seixanta obrers.

Avans d' ahir reberem de la Cort la següent relació de soldats morts a Cuba, fills d' aquesta província:

Regiment Infant: Anton Bru Llaveria; de Cambrils.

Regiment de Marina: Ramon Domingo Saratell; de Alió.

Regiment de Vizcaya: Miquel Estadella Ciuraneta, de La Palma.

Regiment de Sevilla: Anton Furriel Cabanes; de La Cenia.

Regiment d' Alcántara: Anton Sanahuja Giró; de Sant Jaume dels Domenys.

Regiment d' Albuera: Enrich Ferrer Nogués; de Froncos.

Regiment d' Espanya: Ramon Güell Figuera; de Mas barrat.

Regiment de Marina: Joan Marqués Marcos; de Brotoled.

Regiment del Rey: Joseph Pago; de Suedoy.

Regiment de Marina: Jordi Figueras Inglés; de la Granadella.

Ha sigut nomenat sub-delegat en la provincia de Tarragona pera gestionar la concurrència a la Exposició de Jerusalém, D. Joseph M.* Almató, de Tarragona.

Se fan los treballs necessaris pera crear a Barcelona una «Escola tènica de las Arts del Llibre» que de segur ha de revestir excepcional importancia. En dita empresa hi están compromesos los artistas més famosos de nostra terra y 'ls més inteligents impressors de la capital.

Celebrarém que aviat siga un fet tan artística y profitosa institució que ha de contribuir poderosamente a elevar lo grau de cultura de Catalunya.

Copiem de la premsa de Barcelona:

«Noticias fidedignas nos permiten asegurar que 'ls presunts anarquistas de Montjuich van a ser posats en llibertat inmediateament.

Lo Sr. Larroca, desde que prengué possessió del Govern civil, está dedicant a aquest assumpto sa atenció preferent, y al efecte ha procedit, segons se nos dia, a verificar personalment una classificació dels individus detinguts, qual classificació té per base los antecedents d'aquestos y una porció de detalls pacientment recollits per lo Governador.»

Si 'l Sr. Larroca resol aviat y ab un esperit de recte justicia aqueixa pavorosa cuestió, no hi ha dupte que 's captará las simpatías de l' inmensa majoria dels habitants de Barcelona, que veurán en éll al funcionari digne é inteligent que ha vingut a reparar las moltas injusticias y arbitrarietats comesas pels esbirros d' un govern que ja may més hauria de tornar.

El Correo Español publica un article del senyor Mella, en lo que dirigeix grans elogis al general Weyler.

«Dios los cria y ellos se juntan». Es natural que 'l carlista Mella envegi y alabi la campanya de sanch y destrucció de Cuba, y fins pretengui per ells las abilitats guerreras de tal personatge. En Weyler, dins d' una campanya carlista estaria en son verdader centro, puig que la seva manera d' entendre la guerra no desdiu un punt de com l' han entesa sempre 'ls carlistas.

El Imparcial pregunta al Govern si s' ha fet càrrech dels recursos de que pot dispesar pera atendre a las necessitats de la guerra, tenint present lo que mensualment nos costa la campanya de Cuba.

Nos sembla una mica massa la curiositat del diari madrileny. ¿Qué per ventura 'ls gastos de la guerra los paga 'l govern? Paga 'l poble, y may cap govern centralizador s' ha preocupat de si 'l poble pot ó no pagar. Mentres n' hi hagi en raja rán, y quan no n' hi hagi ja dirán prou.

Lo recaudat ahir per concepte de Consums en la Administració d' aquesta ciutat, puja a la cantitat de pessetas 1056.41.

SECCIO OFICIAL

Registre civil

del dia 26 d' Octubre de 1897.

Naixements

Joseph María Martí Mir, de Pau y María.—Pere Roig Gili, de Pere y María.

Matrimonis

Cap.

Defuncions

Cap.

SECCIO RELIGIOSA

Sant d' avuy.—Sant Simó.

Sant de demà.—Sant Narcís.

SECCIO COMERCIAL

J. Marsans Roif

Representant: JOAQUIM SOCIATS

CARRER SANTA ANNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Borsa de Barcelona a las 4 de la tarde d' ahir:

Interior	63.40	Filipinas	98.50
Exterior	79.25	Aduanas	91.25
Amortizable	76.50	Cubas 1888	74.25
Fransas	20.05	Cubas 1890	95.50
Norts	23.20	Obs. 6 0/0 Fransa	52.62
Exterior París	60.06	Obs. 3 0/0	33.45
París	32.80	Londres	

Se reben ordres de Borsa pera Barcelona, Madrid y París.

Descompte de cupons, compra y venda al comptat y per compte agé de tota classe de valors, compra de monedas y bitllets de tots los països.

BOLSI DE REUS

Cotisations realitzadas en lo dia d' ahir a Barcelona facilitadas per lo corredor en aquesta ciutat D. Antoni Demestre.

Interior	63.28	Fransas	20.05
Exterior	79.1	Cubas velles	91.25
Colonial		Cubas novas	95.50
Norts	23.20	Aduanas	98.50
Obligacions Alt. Fransa	81.87	Oblig. 3 0/0 Fransas	52.62
		Filipinas	33.45
		PARIS	
Exterior	60.06	Norts	23.20
		GIROS	
París	32.80	Londres	33.45

Cambis corrents en lo dia d' ahir en aquesta plassa facilitats per los corredors de comers D. Joan Vallés, D. Joan Llauredó Prats y D. Joan Vallés Vallduvi.

Londres	90 d/f.	00.00	diner	8 d/f.	00.00
París	8 d/f.	00.00		Marsella	06.00

VALORS LOCALS			
	ACCIONS	0/10	0/0
Gas Reusense		850	0
Industrial Harinera		600	0
Banch de Reus		500	0
Manufacturera de Algodon		100	0
C. Reusense de Tranvias			
privilegiadas al 5 per cent.		415	

Moviment del port de Tarragona

Entradas del dia 26

De Liverpool y escalas en 16 dias, vapor «Pinón», de 535 toneladas, ab efectes, consignat als senyors Mac-Andrews y C.*

De Alicant y escalas en 5 dias, vapor danés «J. C. Jacobsen», de 760 ts., ab tranzit, consignat a don J. Escandell.

De Port-Vendres en 2 diss gol. «Joven Pepita», de 73 ts., ab bocoyos buyts consignat a don A. Mariné.

De Civitavecchia y escalas en 40 dias, pol. gol. italiana «Peppino», de 94 ts., ab dogas, consignat a don J. Gonsé.

Despatxadas

Pera Liverpool y escalas, vapor «Pinón», ab efectes.

Pera Copenhague y escalas, vapor «J. C. Jacobsen» ab efectes.

Pera Londres y escalas, vapor «Velasco» ab efectes.

ANUNCIS PARTICULARS

CLASSES DE MÚSICA

Per lo professor Estanislao Mateu

Quedan obertas desde primer d' Octubre en casa ó a domicili.

Curs especial de piano y cant.

Arrabal Sta. Anna, 64, entressuelo.

Academia Fortuny

Ensenyansa de dibuix, pintura y modelat

BIRIGIDA PER

RAMON CASALS

Premiat ab medallas, diplomas y mencions honoríficas en varias exposicions, alumno per oposició del «Regio Instituto di Belli Arti» en Roma.

Ensenyansa de dibuix lineal, adorno, figura, paisatge, natural, pintura al oli y l' ayguada.

Dibuix y pintura ab model viu

Carrer Major núm. 28, pis 1.º.—Reus

TELEGRAMAS

Madrid 27.

S' ha rebut en lo ministeri de la Guerra lo següent despaig oficial:

«Habana, 25.—Capità general al ministre de la Guerra:

Lo comandant d' artilleria senyor Tapia Ruano, ab forsas de la guardia civil entre Chorreras y Managuas (Habana), disolgué un grupo al que feu 4 morts, entre ells un titulat general anomenat Adolfo Castillo principal cabecilla de la provincia.

Per nostra part tinguerem un ferit.—Weyler».

—Diu aquesta nit «El Correo» que alguns periódichs parlan d' una nota que se suposa passada per lo Sr. Dupuy de Lome al Govern americá ab motiu de la última expedició filibustera que ha sortit del port de Nova York.

Segons los informes de «El Correo» lo Sr. Dupuy de Lome ha formulat verbalment las protestas y reclamacions produhidas en cassos semblants.

—La cuestió dels recursos de Cuba y de Filipinas preocupa al Govern, per rahons de previsió y també de prudencia, puig sembla que 'ls descoberts deixats per la situació conservadora puján a 60 milions de duros.

Diversions públicas

Teatro Fortuny

Gran Companyia de Opera y Sarsuela espanyola baix la direcció del Mre. D. Francisco Perez Cabrero.

ABONO

Se 'n obra un de 30 funcions dividit en séries de 10 baix los següents preus:

Palcos prosceñis plateas ab 4 entradas	Ptas. 110'
» » principals ab 4 entradas	» 100'
» » segons ab 4 entradas	» 70'
» » tercers ab 4 entradas	» 20'
» plateas ab 4 entradas	» 85'
» principals ab 4 entradas	» 75'
» segons ab 4 entradas	» 42.50
Silló ab entrada	» 13.50
Lluqueta de segon pis ab entrada	» 10'
Entrada a localitat	» 6.25

Ferrocarril económic de Reus a Salou

Servey de trens que regirán desde 'l dia 1 de Setembre de 1897.

SORTIDAS DE REUS.—Matí: 4.10, 9.06.—Tarde: 2.32, 3.45.

SORTIDAS DE SALOU.—Matí: 4.56, 10.46.—Tarde: 5.10.—Nit: 7.25.

Las horas se regirán per lo meridiá de Madrid.

Imp. de G. Ferrando.—Plassa de la Constitució.

GUIA DEL PASSATJER

SERVEY DE TRENS

SORTIDAS

De Reus á Barcelona

5'04 m. correo (Per Villanova y Vilafranca) 4.ª, 2.ª y tercera.
8'56 m. exprés, primera y segunda dimars, dijous y dissabtes, (per Vilanova).
12'11 t. mercancías, segunda y tercera.
14'57 t. correo (per Vilanova).

De Barcelona á Reus

5'25 m. (per Vilafranca).
9'46 m. (per Vilanova).
15'28 t. exprés, primera y segunda dimars, dijous y dissabtes.
7'39 t. exprés (dimars, dijous y dissabtes).

De Reus á Mora

9'33 m.—1'04 t.—3'40 t.—7'19 y 9'57 nit.

De Mora á Reus

4'21 m.—8'00 m.—12'05 t.—6'04 t.—7'36 nit.

De Reus á Tarragona

8'30 m.—9'41 m.—2 t.—7'04 t.

De Tarragona á Reus

7'30 m.—12'25 t.—4'30 t.—8'20 n.

De Reus á Lleyda

8'40 m.—5'23 t.

De Lleyda á Reus

5'50 m.—3'50 t.

De Reus á Vimbodí

1'28 t. cotxes de 2.ª y 3.ª

De Vimbodí á Reus

9'53 m. cotxes de 2.ª y 3.ª.

De Tarragona á Valencia

9'30 m. y 11'30 n.

De Valencia á Tarragona

11' m. y 6'30 t.

ADMINISTRACIÓ DE CORREUS-REUS

Horas d' arribada y sortidas de correos

ARRIBADAS

De Tarragona, 8'30 m.

De Barcelona (per Tarragona) 5'30 m.
De id. directe 10'30 t.
De id. id. 1'30 t.
De id. ab la correspondencia extrajera (per Picamoixons y descendent de Lleyda) 7'30 t.
De Madrid y Zaragoza 2'30 n.
De Lleyda y Huesca 7'30 n.

NOTA: Los correos para Filipinas sortiran de Barcelona lo 7 y 21 de Novembre y 15 y 19 de Desembre del corrent any. Los de Cuba surten d' aquesta Administració lo 7, 17 y 27 de cada mes, correo ordinari.

Altra.—Deu tenirse present que tots los vapors que conduheixen tropas de reforç a Cuba, portant també correo.

SORTIDAS

Pera Barcelona á las 5'00 m.
Pera id. á las 2'00 t.
Pera Tarragona, Valencia y Murcia per S. Viceps 5 m.
Pera id. id. id. (per idem) á las 2'00 t.
Pera Tarragona, directe á las 7'00 n.
Pera Lleyda, Huesca, Manresa, Sabadell, Tarrassa y sas líneas á las 8'00 m.

Pera Madrid, Saragossa, Teruel, provincias vascongadas, Castilla, Galicia, Andalucía y Extremadura á las 1'00 t.

Los pobles servits per peatons á las 9'00 m.

NOTA: A la correspondencia dirigida á Teruel, Andalucía y Extremadura, que s' deposita en los buxons després de la sortida del correo de Madrid, se li donará sortida a las 7 de la nit per Tarragona.

Biblioteca Regionalista Llibreria Regional, carrer de Jesús, 31

SECCIÓ CATALANA

- «Lo Catalanisme», per Valentí Almirall, 10 rals.
- «Quadros», per Emili Vilanova, 2
- «Las Didas», per Joseph Felíu y Codina, 2
- «Cartas Andorranas», per Joseph Aladern, 2
- «Costums típicas», per id., 2
- «Alcovars», monografia, per id., 2
- «Poesías», per Manel Marinello, 2
- «Oda á Barcelona», per Jascinte Verdaguer, 4
- «Lo Pl de las tres brancas», per id., 4
- «L' Agenyá», per Ramon Masferrer, 4
- «Croquis Pirenencs», per J. Massó-Torrents, 12
- «La Badajoz», per id., 4
- «Catalunya trilingüe», per J. Casas Carbó, 2
- «Anant pel mon», per Santiago Russinyol, 16
- «Les Cròniques catalanes», per Gabriel Turell, 12
- «Obras catalanes», per Joseph Ixart, 20
- «Poesías», de Joan Maragall, 8
- «Alades», per Emili Guanyabens, 8
- «Fruítidors», drama, per Ignaci Iglesias, 8
- «Montalba», per Bosch de la Trinxeria, 12
- «Quan jo era ney», per A. de Riquer, 20

- «Música vella», per E. Doria y Bonaplata, 12
 - «Figura y paisatge», per Narcís Oller, 12
 - «Tascant per les Serres», per J. Pons y Mas-saveu, 12
 - «Espectres», per Enrich Ibsen, 8
 - Obras dramáticas de la biblioteca del «Teatro Regional», á meylat de preu.
 - «Cansons Catalanes», harmonisades per Enrich More-ra, han sortit:
 - «Sant Ramón», 2 rals.
 - «Plany», 2
 - «El Maçoudia», per Brunet y Bellet, 4
 - SECCIÓ CASTELLANA
 - «España tal qual es», per Valentí Almirall, 4 rals.
 - «Patria y Región», per Salvador Golpe, 12
 - «Un ensayo de Regionalismo», per Joa Mañé y Flaquer, 2
 - SECCIÓ GALLEGA
 - «Odas de Anacreonte», per Florenci Vaamonde, 5 rals.
- Además están á la venda diferentes obras de celebrats iterats catalans, castellans y extranjeris.

BANCH HIPOTECARI D' ESPANYA

Préstams hipotecaris al 5 y 1/2 per cent d' interès anyal amortisables á llarch plassó de 5 á 50 anys.

Ab garantia de fincas rústicas y urbanas.

Acabadas las anualitats que s' hagin pactat queda la finca lliure pera l' propietari, sens necessitat de cap gasto, ni tenir allavors que reembolsar cap part del capital.

Además, lo Banch, acepta en cualsevol época lo reembols total ó parcial del préstam.

No importa que las fincas estiguin hipotecadas.

No s' admeten préstams inferiors á 5.000 pessetas.

Agent perá la Provincia: D. DANIEL VIRGILI. Quants desitjin proposar operacions, trobaran á dit senyer tots los dilluns en la FONDA DE LONDRES.—REUS.

110
100
70
50
20
10
5
2

Retornatí econòmic de Reus á Salou

CONDICIONS DE REUS.—Madr: 4-10, 9-06.—Tarr: 3-31, 3-15.
CONDICIONS DE SALOU.—Madr: 4-58, 10-16.—Tarr: 5-10, 10-25.
Les hores se regiran per lo maridat de Madrid.
Imp. de G. Ferrando.—Plaza de la Constitució.